

ARHIEPISCOPIA IAȘILOR
**CENTRUL DE STUDII
PATRISTICE**
SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
**TRADIȚIA PATRISTICĂ
ÎN ACTUALITATE**

– EDIȚIA I –

**ISIHASMUL BIZANTIN,
ISTORIE ȘI SPIRITUALITATE**

IAȘI, 29-30 SEPTEMBRIE 2022

PARTENER: FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ „DUMITRU STĂNILOAE”
(UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA” DIN IAȘI)

PROGRAMUL

simpozionului internațional

TRADIȚIA PATRISTICĂ ÎN ACTUALITATE I

– ISIHASMUL BIZANTIN, ISTORIE ȘI SPIRITUALITATE –

J O I , 2 9 SEPTEMBRIE 2 0 2 2

DESCHIDEREA LUCRĂRILOR

Muzeul Mitropolitan, sala Sinaxar

09:00-09:20

Alocuțiuni

CONFERINȚĂ PLENARĂ I

Muzeul Mitropolitan, sala Sinaxar

09:20-10:20

PETRE GURAN

(Institutul de Studii Sud-Est Europene)

Isihasmul – spiritualitate a zilelor din urmă

10:20-11:00 *Pauză de cafea*

ISIHASMUL BIZANTIN I

Muzeul Mitropolitan, sala Sinaxar

Orele 11:00-13:00

Moderator: Petre Guran

11:00-11:30 Pr. DRAGOȘ-ANDREI GIULEA (cercetător independent, Canada), *Sfântul Grigorie Palamas, isihasmul și înscrierea în Tradiție: dincolo de neopalamism și originalitate*

11:30-12:00 Pr. NICHIFOR TĂNASE (UVT), *Nous-Logos-Pneuma, caracterul pnevmatologic și incarnațional al „chipului” lui Dumnezeu în om*

12:00-12:30 MARIUS PORTARU (Institutum Patristicum Augustinianum, Roma), *Când a fost redactat „Tomosul aghioritic”?*

12:30-13:00 FLORIN CRÎȘMĂREANU (UAIC), *Rolul aristotelismului în controversa varlaamită*

13:00-15:00 *Pauză de prânz*

VARIA I

Orele 15:00-18:00

– două secțiuni în paralel –

SECȚIUNEA I.1

Muzeul Mitropolitan, sala Sinaxar

Moderator: Octavian Gordon

15:00-15:30 OCTAVIAN GORDON (UB), „Mintea” filocalică în spațiul patristic latin: considerații asupra utilizării *lat. mens* la Lactanțiu și la Sfântul Grigorie cel Mare

15:30-16:00 GHEORGHE OVIDIU SFERLEA (UO), *Pe marginea traductologiei patristice* (cu referiri mai ales la versiunile românești ale *Patericului*)

16:00-16:30 Pauză de cafea

16:30-17:00 DRAGOȘ BOICU (ULBS), „Dascăl în cuvânt și în faptă”: Ioan Botezătorul în opera omiletică a Sfântului Petru Chrysologul

17:00-17:30 Diac. ILARION ARGATU (Seminarul Teologic Ortodox Sf. Vasile cel Mare, Iași), *Στίχοι κατανοητικοὶ κατὰ στοιχείων*: un text inedit regăsit în trei manuscrise ale mănăstirii Sfântul Pantelimon

17:30-18:00 Pr. ȘTEFAN ZARĂ (Arhiepiscopia Bucureștilor), *Spiritualitatea isihastă cernicană și evlavia față de Sfântul Ierarh Nicolae*

SECȚIUNEA I.2

Muzeul Mitropolitan, sala Ecclesia

Moderator: Alexandru Prelipcean

15:00-15:30 ALEXANDRU PRELIPCEAN (UAIC), *Dependențe biblice și textuale în „Plânsurile” efremiene*

15:30-16:00 Protos. ARSENIE POHRIB (Seminarul Teologic Ortodox Sf. Vasile cel Mare, Iași), *Expresia suflare de viață (Fac. 2, 7) în exegeza patristică*

16:00-16:30 Pauză de cafea

16:30-17:00 VALENTIN-RADU TRANDAFIR (U. Göttingen), *Minunile lui Iisus în scrisorile Patriarhului siro-oriental Timotei I (780-823) în context islamic*

17:00-17:30 IUSTINIAN IOAN MÎNDRILĂ (U. Göttingen), „Întunericul adânc al luminii celei mult strălucitoare”: *motivul luminii în tradiția mistică siro-orientală*

17:30-18:00 ANDREI MACAR (U. Göttingen), *Pocăința și iertarea păcatelor la creștinii siro-orientali din Antichitatea târzie: contribuția catolicos-patriarhului Ișoyahb I (581-595)*

VINERI, 30 SEPTEMBRIE 2022

CONFERINȚĂ PLENARĂ II

Muzeul Mitropolitan, Sala Sinaxar

09:00-09:50

Pr. ROGER CORESCIUC

(UAIC)

Cunoaștere și vedere în Triada II.3 a Sfântului Grigorie Palama

ISIHASMUL BIZANTIN II

Sala 1, Muzeul Mitropolitan

Orele 9:50-13:00

Moderator: Pr. Roger Coresciuc

09:50-10:20 DANIEL LEMENI (UVT), *Simțurile duhovnicești și vederea lui Dumnezeu la Sfântul Simeon Noul Teolog*

10:20-11:00 *Pauză de cafea*

11:00-11:30 ADRIAN MARINESCU (cercetător independent, Germania), *A fost uitat Sf. Simeon Noul Teolog până în zorii modernității (sec. al XIV-lea)? Secvențe ale dezavuării unui mit propagat de literatura de specialitate*

11:30-12:00 ANA-MARIA RĂDUCAN (Institutul de Studii Avansate pentru Cultura și Civilizația Levantului), *Simeon Noul Teolog - sfânt al cetății și precursor al isihasmului*

12:00-12:30 MIHAIL MITREA (Institutul de Studii Sud-Est Europene/UBB), *Τὸ καθάριστος πῦρ: „piatra de poticnire” din Monacensis graecus 466*

12:30-13:00 Diac. ALEXANDRU MIHĂILĂ (UB), *The Image and the Likeness of God in St Gregory Palamas from a Biblical Perspective*

13:00-15:00 *Pauză de prânz*

VARIA II

Orele 15:00-17:45

– două secțiuni în paralel –

SECȚIUNEA II.1

Muzeul Mitropolitan, sala Sinaxar

Moderator: Dragoș Mirșanu

15:00-15:30 Pr. BOGDAN BUCUR (St Vladimir's Orthodox Theological Seminary, Yonkers, NY), *Jacob's Nightly Encounter at Peniel and the Defense of the Homoousios: Reading Genesis 32 with St Athanasius*

15:30-16:00 CRISTIAN MOISUC (UAIC), *Voința umană și voința divină: de la patristică la secolul al XVII-lea*

16:00-16:30 Pauză de cafea

16:30-17:00 BOGDAN TĂTARU-CAZABAN (Institutul de Istorie a Religiiilor), *De la Origen la Sfântul Chiril al Alexandriei: interpretarea rugăciunii lui Iisus în fața mormântului lui Lazăr*

17:00-17:30 DRAGOȘ MIRȘANU (Centrul de Studii Patristice Sf. Maxim Mărturisitorul, Arhiepiscopia Iașilor), *Literatura patristică în scrierile teologice ale lui Isaac Newton (1643-1727)*

SECȚIUNEA II.2

Muzeul Mitropolitan, sala Ecclesia

Moderator: Pr. Dragoș Bahrin

15:00-15:30 Monah FILOTHEU BĂLAN (cercetător independent, România), *Cea mai veche Filocalie în limba română, Filocalia paisiană copiată de Monahul Isaac Dascălul în 1766 la Mănăstirea Dragomirna*

15:30-16:00 CLAUDIU DULGHERU (UAIC), *O traducere patristică inedită în Biblioteca Schitului Prodromu: „Umilința” de Simeon Metafrastul (Ms. rom. 3626 BSP)*

16:00-16:30 Pauză de cafea

16:30-17:00 SILVIAN MAN (UAIC), *Un monah cărturar și manuscrisele sale inedite: Schimonahul Antonie Focșăneanu de la Schitul Prodromu din Muntele Athos (1848-1927)*

17:00-17:30 Pr. DRAGOȘ BAHRIM (Centrul de Studii Patristice Sf. Maxim Mărturisitorul, Arhiepiscopia Iașilor), *Monahul și preotul Gheorghe (sec. VII), companion în Africa al Sfântului Maxim Mărturisitorul? O ipoteză*

ÎNCHIDEREA SIMPOZIONULUI

Muzeul Mitropolitan, Sala Sinaxar

17:30-17:45